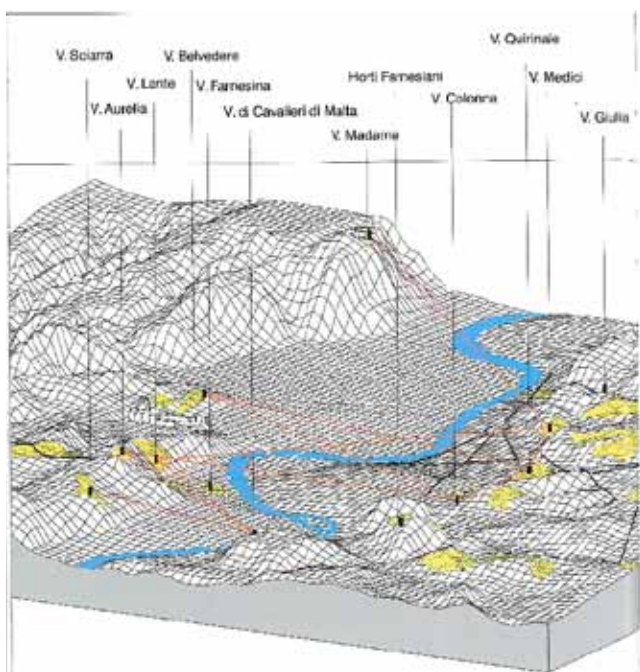
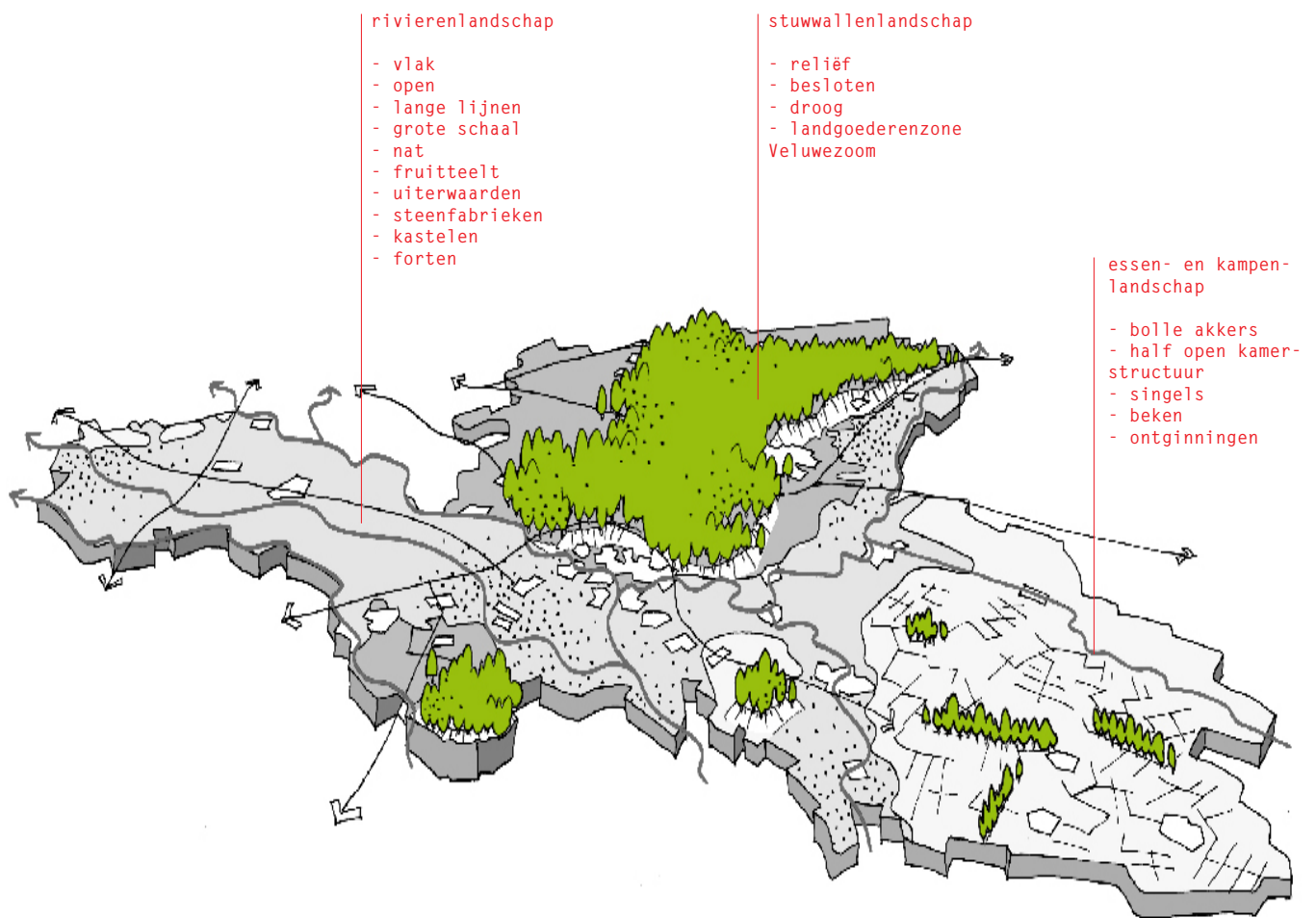




HOOGBOUW IN GELDERLAND

Nieuwe buitenplaatsen in landschapspark Gelderland



Het veelzijdige landschap van Gelderland spreekt velen tot de verbeelding. Het Veluwemassief, het rivierengebied, het kampen- en essenlandschap leiden tot hoge en lage, natte en droge, open en gesloten gebieden met bijbehorende vegetatietypen en belevingen. Hoe verhoudt dit bijzondere landschap zich tot hoogbouw? Wat zijn de kansen en bedreigingen van hoogbouw voor het landschap en andersom?

Hoogbouw vanuit landschappelijk perspectief

Een eerste verkenning van dit onderwerp leert al snel dat hoogbouw in Gelderland een andere opgave behelst dan bijvoorbeeld hoogbouw in de Randstad. Waar hoogbouw in de Randstad wordt gelegitimeerd door hogere grondprijzen, schaarse ruimte en city-branding, geldt dat minder voor de provincie Gelderland. Vervolgens laat een fotostudie van Gelderland zien, dat hoogbouw in het centrum van de stad relatief weinig effect heeft op de beleving van het omringende, niet stedelijke landschap. Hoogbouw aan de rand van de stad, op de overgang van stad naar land of aan de rivieren en in de uiterwaarden, gaat daarentegen wel degelijk een wisselwerking aan met het landschap. Hoogbouw lijkt vooralsnog echter vooral een zaak van individuele steden, terwijl het juist ook vanuit een overkoepelend, provinciaal en landschappelijk niveau bekeken kan worden, omdat het landschap een unique selling point is van Gelderland.

Reden dus om hoogbouw in Gelderland juist vanuit het perspectief van het landschap te overdenken en niet vanuit strategische, economische of lokale invalshoeken. In dit onderzoeksproject is Gelderland beschouwd als één groot landschapspark. Snellere verplaatsingsmogelijkheden (snelwegen, het spoor, voer- en vaartuigen,...) hebben de ervaring van tijd en ruimte in een ander perspectief geplaatst. Vandaag de dag doorkruisen we in zo'n hoog tempo de diverse landschapstypes, dat we ons nog nauwelijks bewust zijn van de enorme rijkdom die aan het raam voorbijtrekt. Een gemiste kans. Kan hoogbouw daar verandering in brengen? Welke kansen ontstaan er wanneer we hoogbouw los denken van individuele steden en beschouwen in relatie tot Gelderland als landschapspark? Hoe kunnen we met hoogbouw het landschap laten ervaren en hoe kan landschap invloed uitoefenen op de ervaring van hoogbouw? Leidt de combinatie van hoogbouw en landschap wellicht tot nieuwe woonvormen die Gelderland tot een unieke vestigingsplaats maken? Kan hoogbouw in combinatie met het landschap een nieuwe beleving van Gelderland teweeg brengen?

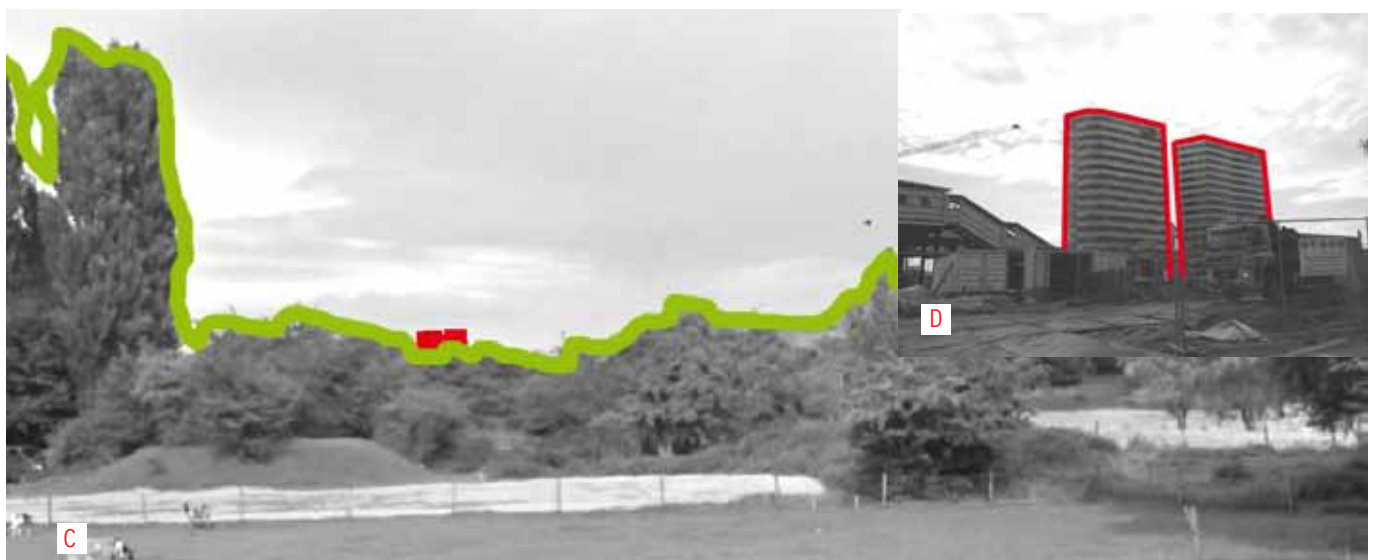
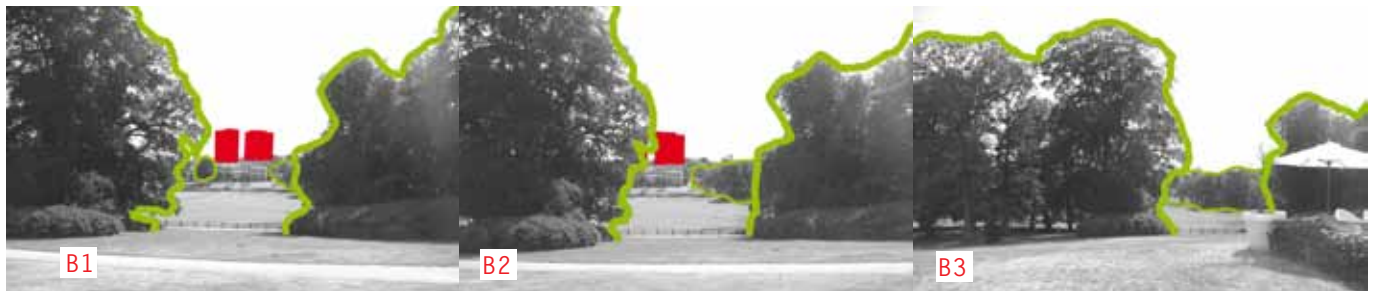
Picturale encenering van Gelderland

Geïnspireerd door de landschappelijke positionering van Palladio's villa's rond Rome, het landschapspark Insel Hombroich en de unieke historische landgoederenzone op de Veluwezoom is een toolbox samengesteld voor een picturale encenering van hoogbouw in Gelderland. Het doel is om in het decor van het Gelderse landschap een beeldende compositie van landgoederen met woontorens samen te stellen, die de verschillende landschapstypes beleefbaar maakt. De ingrediënten van de compositie worden geleverd door de aanwezige landschappen en menselijke toevoegingen: lanen, singels, solitaire bomen, boomgroepen, bos, reliëf, waterlijnen, zichtlijnen, bebouwing, follies, wegen en paden. Bepanting en reliëf kunnen hoogbouw verhullen of juist onthullen. Routes en zichtlijnen kunnen leiden tot een dynamische benadering van hoogbouw. Door gebouwen te camoufleren of in de vier windrichtingen een ander uiterlijk te geven, ontstaat een vervreemdende ervaring van het landschap. Familiekekenmerken van de gebouwen zorgen voor een zichtbare landschappelijke relatie.

Eén groot landschapspark

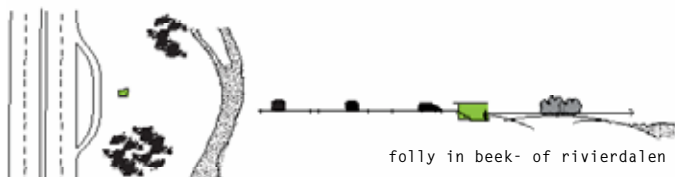
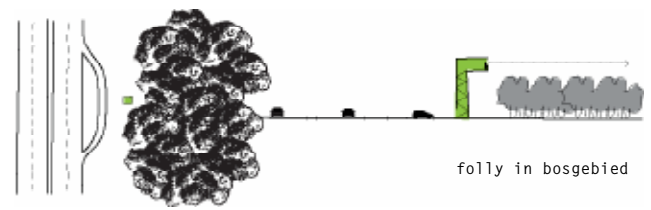
Passen we de toolbox toe op landschapspark Gelderland, dan ontstaat het volgende beeld. In het landschapspark verrijzen op speciaal aangewezen plekken in de visuele nabijheid van steden buitenplaatsen met hoogbouw. Ze bieden een nieuwe, aantrekkelijke manier van wonen: stedelijk wonen in het landschap. De woontorens staan niet op zichzelf. Direct gerelateerd aan het gecultiveerde landgoed, versterken ze als onderdeel van de picturale compositie ook het omringende landschap. De landgoederen vormen een vanzelfsprekende en herkenbare reeks. Om ze met elkaar te verbinden, verschijnen daartussen, op parkeerplaatsen langs de snelwegen, follies. Deze uitkijkpunten kondigen de woontorens van de landgoederen aan en vormen een herkenbaar baken voor de bezoeker van het landschapspark. Bovendien ontsluiten ze het landschap telkens op een andere, verrassende manier. De buitenplaatsen en de follies worden nauwkeurig afgestemd op de bestaande landschappelijke kwaliteiten. Het resultaat: een hoogbouwreeks, één picturaal geënceneerd beeld, één landschapspark. De visuele samenhang van de hoogbouw zal het landschap een nieuwe impuls geven. De hoogbouwreeks zal Gelderland op de kaart zetten en het veelzijdige landschap leesbaar en herkenbaar maken. Waar hoogbouw in eerste instantie een bedreiging voor het landschap leek te vormen, biedt het hier een uitgelezen kans. Hoogbouw zal het Gelders landschap op een unieke manier beleefbaar maken.

invloed hoogbouw op landschap Kantoortorens spoorzone, Arnhem



Hoogbouw in Gelderland

Nieuwe buitenplaatsen in Landschapspark Gelderland



testcase nieuwe buitenplaats



A bossen veluwemassief maskeren zicht op landgoed



B eerste blik op hoogbouw over blokverkaveling



C huidige brug markeert de nieuwe buitenplaats



D wisselend zicht op hoogbouw door beplanting



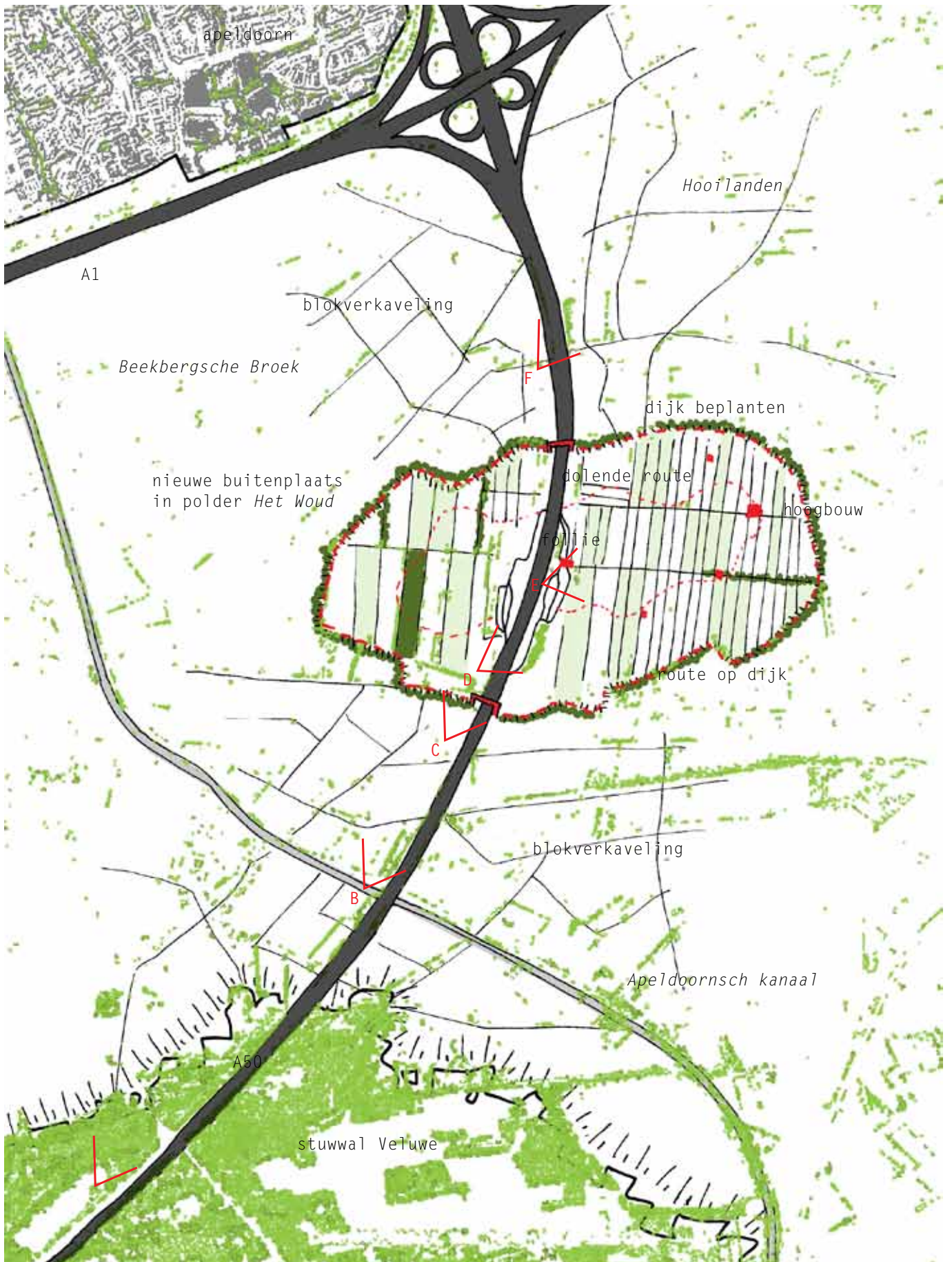
E picturale encenering: toevoegen van hoogbouw, dijkbeplanting, dijkroute, dolende route, follie, singels, ervaring weidsheid polder



F blokverkaveling met houtwallen

Hoogbouw in Gelderland

Nieuwe buitenplaatsen in Landschapspark Gelderland





BURO LUBBERS

landschapsarchitectuur & stedenbouw



Reutsedijk 13 | 5264 PC | Vught | Nederland
+31 (0)73 6149321 | info@burolubbers.nl | www.burolubbers.nl